

Klubbvägens människor och gårdar. Som jag minns dem.

Det visar sig ibland att det finns ett visst intresse för byns gårdar och gårdsnamn. Och i alla gårdar har det bott människor som på olika sätt har benämnts på ett sätt som ofta knutit dem till de ställen de är födda på eller där de bor. Jag gör ett försök med Klubbvägen, som jag något litet känner till.

*Skräddaren August Åström på bron till sitt omkring 1890 byggda hus.
Skräddarrummet till vänster.*

Om jag börjar hemifrån, Klubbvägen. 126, så kallades den gård som jag är född i och fortfarande bor i för Skräddars. Detta efter Skräddaren August Åström från Mörön. Själv har jag bara hört en enda människa använda namnet Skräddars. Huset har stått här från cirka 1890 och sattes upp av Skräddaren och hans hustru Brita Catharina som var från Urn. August kallades Skräddar Åström. Stället är också inregistrerat som Strömsro. Huset lär ha stått neråt Holmen.

Min Pappa Arthur, som var från Urn, Klubbv. 98, övertog gården. Han kallades Eur-Arthur. Det namnet behöll han livet ut. Mamma hette Alida, f. Lundberg, och var född uppi Baröonsch, Ersnäs-kammen 74, Hon behöll namnet Baröonsch-Alida även sedan hon flyttat hit. Varken Eur... eller Baröonsch... överfördes till mig. Båda mina föräldrar kom alltså att benämnas med hemgårdens gårdsnamn plus det egna förnamnet.

Gårdsnamnet Eurn, Urn, kom av ordet "ör" (skarpkantat grus). Området upp mot Ursbäcken och inöver kallades Örgården. Barons kom sig av att J P Lundberg, min morfars far, var gift med familjen Lybeckers fosterdotter och delar av familjen flyttade till Kammen i samband med Laga skiftet. Och gårdsnamnet följde med. Min morfar, han Barons-Nitj, kom att bo där.

Närmaste grannar till oss var Henrik, med betoning på både e och i. Namnet kom sig av att Axel Henriksson och hans familj flyttade dit år 1905, Klubbv. 121. Troligen följde namnet med från gamla stället. Axels förfäder hade hetat Henric Henricsson, Henric Henricsson och Henric Henricsson. Personerna blev förutom Henrik-Axel, Henrik-mamma och barnen Henrik-Erik, Henrik-Mia m.fl. Erik gifte sig med Ebba från Luleå och hon blev Henrik-Ebba.

Till vänster bodde Erik Henriksson med fru Ebba. I röda huset bodde Eriks syster Maria, alias Henrik-Mia. Det måste ha stått andra hus där tidigare. Det nya huset i bakgrunden byggdes av sonen Gunnar.

En annan granne var Grankvist, Klubbv. 114. Där bodde Ville Vikström, gift med Hanna f. Grankvist. Hela gårdsstället är uppflyttat från Gammelvägen där det låg cirka 300 m väster om Urn och kallades Västigårn. Gustaf Mårtensson, som var från Mitjel, bodde där med sin familj. Sonen Johan tog efternamnet Grankvist och det nya stället har kallats omväxlande Västigårn och Grankvist. Dottern Hanna blev VästigåL-Hanna eller Grankwist-Hanna. Hennes make Ville kom från Spjut i Alvik och benämndes Spjiot-Ville och det namnet behöll han. Inget av barnen kallades Spjiot... men väl Grankwist-Karin, Grankwist-Stina. Mårten förblev Mårten troligen därför att ingen annan hette Mårten. Det behövdes ingen precisering.

Vid Grankvist samlades vi ofta för där fanns en liten backe och en gatlykta. Här står Stina Vikström tillsammans med sex av oss pojkar som växte upp här.

Det vänstra huset var Grankvistbäkostugo och det högra är huvudbyggnaden.

Huvudbyggnaden på övre bilden revs och ersattes med det ljusa huset på nedre bilden.

I huset i mitten bodde Rune Lundberg med fru, Karin. Hon var född på gården och hennes föräldrar bodde då i det ursprungliga huset som var uppflyttat från Gammelvägen i samband med Laga Skiftet. Det lilla huset till vänster var ursprungligen den blinde Anton Leonard Ömans hus. I röda huset t. h. bodde Viktor Lundström med hustrun Astrid.

Väster om oss, Klubbv. 136, bodde han Åpar-Ludvik, alias Lubben. Där bodde också hans pappa Åpar-gobben. De kom från Åpars, bondska för Abborre, Klubbv. 27. Senare bodde Hugo Lindvall med familj där. Han förblev Lindvalls-Hugo.

Gårdsnamnet Åpars följde med när Åpar-gobben och sonen Ludvig (Lubben) flyttade dit. Bakom bostadshuset stod danslokalen Hagalund. Den står fortfarande kvar - med scen.

På södra sidan om Klubbv. finner vi Oskars, Klubbvägen. 141, efter Oskar Pettersson. Han kom från Petterssons, Klubbv. 201. Uti Oskars har det varit ovanligt många ägare.

Om nästa, Klubbv. 144, har jag någon gång hört ÄL-skåtan, Alskatan. Där bodde Sivert Hedman med familj, Hedmers-Sivert och Hedmers-Emmy och Siverts mamma Hedmers-Tilda. Barnen kallades inte Hedmers... mer än kanske någon enstaka gång. Göte som kom från Oskars, och växte upp hos Hedmans, kallades däremot Hedmers-Göte, inte Oskars-Göte.

Nästa, Klubbv. 151, var Enkwist. Enkwist-Jenny, Enkwist-Hulda, m.fl. Ibland Grans efter Oskar Gran gift med Jenny. Enkwist-Helga, dotter i huset, var gift med John, som ibland kallades Enkwist-John.

Mitt emot, på Klubbv. 150, bodde Amanda från Petterssons, Klubbvägen. 201. Hon var gift med Ruben Enqvist och kallades Enkwist-Amanda och barnen Enkwist-Axel (Acke), Enkwist-Anna m.fl.

Ersnäs 6

Postadr.: Ersnäs.

Areal: Total 20 har, därav 7 åker, 13 skog. Tax.-v. 4.800.

Jordart: Lerjord. Skogsbest.: Barr- o. lövskog. Manbyggn. uppf. 1893. Ekonomibyggn. uppf. 1899. 5 kor, 2 ungdjur, 1 svin, 1 får. Gården till släkten 1893 genom köp från Nils Petter Enkvist av nuv. äg:s fader. Sonen tillträdde 1906.

Äg.: Gustav Verner Englund f. 18/8 1876. Son till Mårten Englund o. h. h. Johanna Magdalena f. Johanson. Gift med Anna Magdalena Lundman, f. 1881, död 38, dotter till Petter Anton Lundman o. h. h. Matilda f. Bergman. Barn: Linné, Verner, Bertil, Axel, Margit, Agnes, Agne, Ingrid, Yngve, Sten.

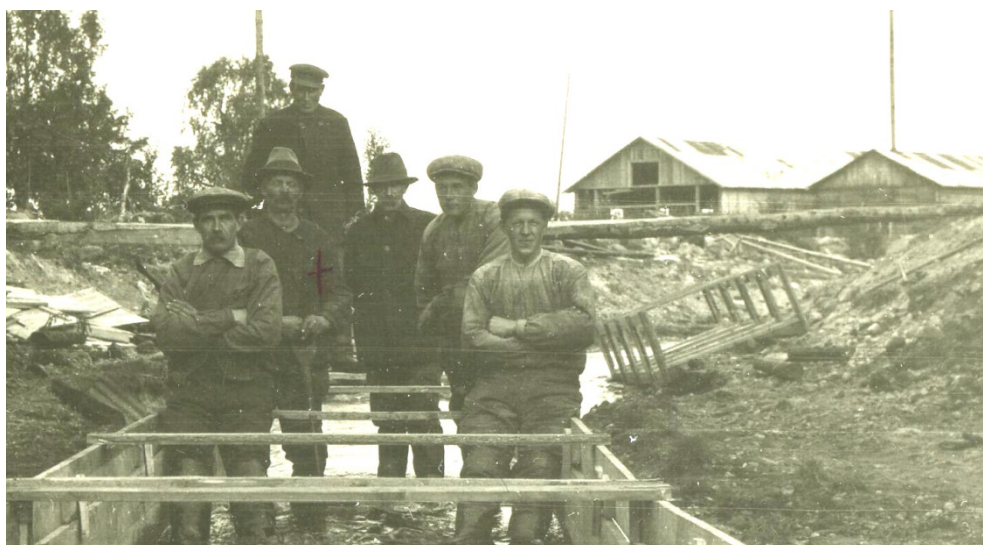
Bild ur Svenska gods och gårdar.

Längre bort, på båda sidor om bäcken, har vi Mårtis efter Mårten Englund. Han var från Urn och bosatte sig först mellan Gabri och Mitjel men måste vid Laga skiftet flytta till området vid Sundsbäcken, Klubbv. 161. Från detta Övre-Mårtis kom sonen Mårtis-Leonard som bosatte sig hitom bäcken, Klubbvägen. 155. Mitt emot, i Kvarnhägnan, bosatte sig Leonards syskon Georg och Maria, Mårtis-Georg respektive Mårtis-Mia.

Valdemar Englund från Mårtis. Blev med tiden Änt-Valde.

Mårtis blev ett väldigt dominerande namn som fäste vid allt och alla. Där var Mårtis-mamma, Mårtis-Johan (spelmanen), Mårtis-Valde (senare Änt-Valde), Mårtis-Georg, Mårtis-Leonard och senare barnen Mårtis-Artur, Mårtis-Signe m.fl. För att inte tala om Mårtisbäcken, Mårtissågen, Övre-Mårtis, Nedre-Mårtis, Mårtis-Spelken o.s.v.

Grävning i Mårtisbäcken. I bakgrunden den gamla sågen, som en tid drevs med en lokomobil. Sågen flyttades omkring 1945 till östra sidan om bäcken. Under de senare åren har den avvecklats.

Petterssonsbagarstugan med fina gamla dörrar.

Längst bort i kurvan, Klubbv. 201, har vi Petterssons som kom från någon av pitebyarna. Där fanns Petterssons-Gustav gift med Petterssons-Astrid från Rosvik. Och barnen Petterssons-Inga, Petterssons-Rolf m.fl. och för ovanlighetens skull ända till den yngsta Petterssons-Eva. Märkligt nog även till barnbarnet Petterssons-Leif.

Vasskåret ligger i Alvik så därför vänder vi här och går tillbaka till Klubbv. 112, Ström. (Se bild vid Klubbvägen. 114!) Här bodde Johan Ström, ”född sjurti” (1870). En liten backe på Klubbvägen kallades Strömbacken och efter Strömmen bodde Astrid och Viktor Lundström där. Ström-Viktor har jag hört, men mycket sällan – aldrig Ström-Astrid.

Klubbv. 110 var Franzéns med Franzensch-Ellen och barnen Franzensch-Paul, Franzensch-Hedina, Franzensch-Robert m.fl. Franzensch-Gotthard var gift med Jank-Rut som med tiden kallades omväxlande Jank-Rut och Franzensch-Rut.

Albinsch kallades nästa ställe, Klubbv. 101. Albin Åström var så vitt jag vet den förste som bosatte sig där. Han kom från Holmen och kallades förstås HoLm-Albin (o som i tom och tjockt L). Sonen Axel som tog över gården blev Albinsch-Axel och inflyttade hustrun blev Albinsch-Siri. Axels syskon kallades Albinsch-Helga, Albinsch-Levi m.fl. Ibland sa man Albinsch-Folke och Albinsch-Anita om Siris och Axels barn. Albinsch- har inte använts om någon av dem som bott där senare.

Längst ner på Örgärdan, vid Gammelvägen, hittar vi en tidig bosättning som har kallats, och kallas fortfarande, Eurn (Urn) Klubbv. 98. Ordet Urn kommer av ör, grus.

Eurböninga ser vi i mitten och till vänster värkstän (betoning på ä och ä). Till höger syns en del av stallet. I bakgrunden syns delar av Eur-Gusta. (Se Grankvist, Klubbvägen 114!) Värkstän är idag på Zackes väg 4.

Vad de första som bodde där, Lars Petter Andersson Englund och hans Lisa Greta Mårtensdotter, kallades vet jag inte. Men dottern Sofia blev Eur-Sofia och maken Alfred från Ale kallades Eur-Alfri. De var mina farföräldrar.

Pappa min blev Eur-Arthur och två av hans syskon blev Eur-Filip och Eur-Robert, men om något av de övriga kallades Eur- är jag tveksam till.

Robert tog över hemgården och barnen kom att kallas Eur-Ester, Eur-Elsa, Eur-Einar, Eur-Erik m.fl. Erik tog över och inflyttade hustrun blev Eur-Siri. Deras barn kallades Eur-Inger och Eur-Gunvor.

Jan-Nisch, Klubbv. 92, har varit ett namn som har stått sig trots inflyttare från annat håll. Johan Nilsson, han Jan-Nischa, flyttade dit från Korprals, Klubbv. 21, Efter honom kom Erikssons men Jan-Nisch stod sig och det blev Jan-Nischa-Agust och Jan-Nischa-Hilma. Senare Jan-Nischa-Victor och Jan-Nischa-Anny m.fl. För att inte tala om Jan-Nischa-verkstan, som senare brann. Annys och Victors barn kallades Jan-Nischa-barnen.

Framför gamla huset uti Jan-Nisch står Jan-Nischa-Victor flankerad av två systrar. I bakgrunden står två yngre syskon. Det fanns ytterligare en son uti Jan-Nisch. Han hette Elis och emigrerade till Amerika.

PåL, Klubbv. 90, på bondska PaL. Där fanns PaL-Agust, senare sonen PaL-Adrian och hans barn PaL-Elsa, PaL-Edit, PaL-Manfred m.fl. En liten backe på Klubbvägen, samma ås som tomten, kallades Påbacken, PaL-bÄcken. Och i litet senare tid har PåL fått ge namn åt idrottsanläggningen Påbacka.

På östra sidan om Ursbäcken, Klubbv. 78, bodde Nils och Elsa - Lindvalls-Nils och PaL-Elsa. Sonen Göran kallas inte Lindvalls-Göran utan Göran Lindvall.

Nästa hus var Klubbv. 74 och där bodde Nanny och Linus Vikström. Nanny var från Wit, Klubbv. 65, och kallades därför Wit-Nanny. Maken Linus

blev Wit-Linus vilket var ganska märkligt; de bodde ju inte uti Wit och Linus var inte från Wit – och stället kallades heller aldrig för Wit.

På Klubbvägen. 65 hittar vi Wit. Där fanns Wit-Emelia, gift med Edvard Larsson, som kallades Wit-Edvard, men kom från annat håll. Deras barn kallades Wit-Ivar, Wit-Eivor m.fl. Varifrån namnet Wit kommer vet jag inte.

*Wit. Långt bort till höger ser man Albin Åströms ladugårdsgavel samt baksidan på bagarstugan som byggdes av virke från Baron Lybeckers hus.
Bilderna är från Svenska Gods och gårdar.*

Om Lövgrens, Klubbv. 50, har jag aldrig hört något annat än just Lövgrens. Lövgrens-Lydia och sonen Lövgrens-Nils.

Lydia och Adolf Lövgren tillsammans med sonen Nils.

Strax väster om Lövgrens fanns tidigare ett gårdsställe, Jakupssons. Där bodde bl.a. ”han Jake-Leonard” och hustrun Mina. Hon var från Mårtis.

Hela stället är idag utplånat men under kriget bodde en skomakare Ikonen där. Han var finsk flykting och grannarna beställde arbeten av honom för att bidra till hans försörjning.

Lindvalls, Klubbv. 45, har kallats Lindvalls, men före min tid sa man nog också ÄL-skåtan. Johan kom från Åpars och kallades Åpar-Janne. Barnen blev Lindvalls-Ida, Lindvalls-Axel m.fl. Lindvalls- följde inte med till nästa generation – de hade Lindvall efter förnamnet.

Ursprungligen hette Åpar-Janne Isaksson i efternamn. Men på den tiden var det lätt att byta namn. Sven-Erik Lindvall, barnbarn till Janne, brukade säga: Da farfar föor at stän hett´n Isaksson o da´n kom heim hett´n Lindvall. Alltså: När farfar for till staden hette han Isaksson och när han kom hem hette han Lindvall.

Sonen Axel Lindvall med familj bosatte sig mitt emot Lindvalls. Gården hade nog inget annat namn än Axel Lindvalls.

Åpars, Klubbv. 27, kommer av en Abborre som tidigt bodde där. Som jag nämnt så häftade namnet vid Åpargobben som kom från Antnäs och åtminstone något av barnen Åpar-Ludvik (Lubben) och ovan nämnde Åpar-Janne. Senare ägaren, Karl Nilsson, kallades Nilssonsch-Käll.

Korprals, Klubbv. 21, kommer av Korpral Ståhl, f. 1705, som bodde där. Om det fanns något släktskap mellan korpralen och de gamla som bodde där under min uppväxt på 1950-talet vet jag inte. Men de kallades Korprals-Markus, gift med Korprals-Viktoria, och deras barn blev Korprals-Sigrid, Korprals-Valborg, Korprals-Henry m.fl.

Mitt emot Korprals har vi DäLn (neda DäLn, nere på dalen). Det är Klubbv. 20. Namnet kommer av en tjärdal som låg där, på en karta utmärkt som Tjärdalsplats. Där huserade DäL-Ruben med hustrun DäL-Anna. Ruben var kusin med Korprals-Markus, men fick alltså namn av det ställe han flyttade till, DäLn. Barnen blev DäL-Ragnar, DäL-Bengt m.fl.

Huset till vänster skulle rustas upp. Man hade hissat upp det men pallat för dåligt så huset föll ner vilket gjorde att man byggde ett nytt. Det är det som vi ser idag.

Lasses, Klubbv. 15, kommer sig av att Lars Andreas från Holmen flyttade dit. Han var bror till HoLm-Agust och HoLm-Albin men blev ändå upphov till namnet på sin gård, Lasses. Senare fanns där Lasse-Ludvig och Lasse-Märta. Och vidare Lasse-Inga, Lasse-Lennart, Lasse-John m.fl.

Mellan Lasses och dagens återvinning låg Bergers – efter Birger Bergström. Där bodde i min tid bröderna Alfred och Artur Bergström – han Bergers-Alfri o n´Bergers-Artur. Efter dem revs huset men ett ornament som satt i anslutning till ett av fönstren sparades.

Ornamentet är från Bergers men vem snickaren är det vet vi inte. Likadana satt över fönstren på bagarstugan som brann uti Barons uppi Kammen.

Bakom Bergers, litet längre från vägen, fanns också ett gårdsställe. Där bodde Kapten Olsson med familj. Huset var flyttat dit från Kammen. Det hade stått strax hitom Barons, Ersnäskammen 74.

På andra sidan vägen var Gammel-Henrik, Klubbv. 10. Där bodde ursprungligen Henric Henricsson, Henric Henricsson och Henric Henricsson. Sonen Axel Henricsson flyttade som nämnts ovan till Klubbv. 121. Det var 1905. Jag vet inte om någon bodde uti Gammel-Henrik efter Henrikssons, men gården uti Lasses sägs vara byggd av timmer från huvudbyggnaden uti Gammel-Henrik. Senare övertogs den mindre av Henrikgårdarna av garvaren Viklund med fru och något annat än Viklunds har jag inte hört om stället. Jag är nog den siste som pratar om Gammel-Henrik. Viklund drev garveri nere vid Lyckeby som låg på andra sidan Alån öster om E4. På det som en gång var en rastplats finns fortfarande husgrunden kvar. Viklund var även föreståndare för Ersnäs Handelsförening. Se <http://www.ersnas.se/pdf/ErsnasHandelsforening.pdf>

Gammel-Henrik, Klubbv. 10.

Familjen Viklund bodde i huset till vänster och det står fortfarande kvar.

Här slutar min redogörelse om Klubbvägens gårdar och folk. Bara ett fåtal av alla som har bott här är medtagna för det handlar framför allt om människor i min tid. Klubbvägen är ung. Det mesta som har hänt här har hänt under och efter Laga skiftet, således från 1880 och framåt.

Det fanns bebyggelse tidigare också. Urn t.ex. byggdes upp vid Gammelvägen som gick från halvvägs ner mot Holmen och inöver 200 – 300 m NO om nuvarande väg för att korsa Sundsbäcken (Mårtisbäcken) och landa vid nuvarande Klubbv. 201 där det fanns en kvarn i Holmbäcken.

Rakt ner från Franzéns, Klubbv. 110, var den långa bro som Abraham Hülphers skrev om i sin Dagbok öfver en Resa Genom Norrland 1758.

Se https://www.ersnas.se/pdf/Leif_Lundstrom/Den_dar_langa_bron.pdf

Cirka 200 m väster om Urn fanns ett komplett gårdsställe, Eur-Gusta. Där bodde Gustav Mårtensson med sin familj. Stället flyttades upp kring åren runt 1898 och blev Grankvist, Klubbv. 114.

Det som blev Henrik 1905 bör ha haft en tidigare bebyggelse med tanke på hur det såg ut där under senare halvan av 1940-talet.

Även något fler gårdsställe kan ha funnits.

Den här sammanställningen grundar sig på vad jag har hört och på vad jag kommer ihåg. Du som läser den har säkert synpunkter på det mesta. Vi minns olika saker och ibland minns vi fel.